

MEĐUNARODNI **13. SIMPOZIJ**

**ODRŽIVI RAZVOJ I
DIGITALNA TRANSFORMACIJA**

DIGITALNE TEHNOLOGIJE U INDUSTRIJI OSIGURANJA U BIH - STANJE I PERSPEKTIV

Prof. dr. sc. Adem Abdić
Prof. dr. sc. Adnan Rovčanin
Prof. dr. sc. Ademir Abdić
Mr. sc. Fahir Kanlić

SADRŽAJ

- Uvod
- Digitalne tehnologije u industriji osiguranja – pojam, uloga, značaj, ključne tehnologije, ključni rizici digitalnih tehnologija, koristi i izazovi
- Digitalne tehnologije i digitalizacija poslovnih procesa u industriji osiguranja u BiH
  - Podaci i metodologija istraživanja
  - Osnovni rezultati istraživanja
  - Prakse, stanje i perspektive digitalnih tehnologija i digitalizacije poslovnih procesa u industriji osiguranja u BiH
- Zaključak

INDUSTRIJA 4.0

Google

data

Slike

Videozapisi

World Bank

What is

Big

Raw

Types of

World

Eurostat database

Oko 20.360.000.000 rezultata (0,41 sekundi)

**Parne mašine i
tekstilna industrija**

**Električna
energija, nafta i
proizvodnja čelika**

**Računari i
elektronika**

**Big data, Internet
stvari (IoT),
vještačka
inteligencija (AI),
robotika**

1784

1

INDUSTRIAL
REVOLUTION

MECHANISATION
STEAM POWER

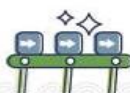

MECHANISATION

1870

2

INDUSTRIAL
REVOLUTION

ASSEMBLY LINE
MASS PRODUCTION

ELECTRIFICATION

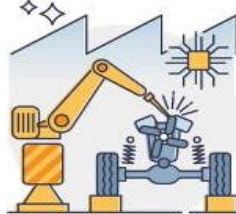
1969

3

INDUSTRIAL
REVOLUTION

AUTOMATION
ELECTRONICS

AUTOMATION

2011

4

INDUSTRIAL
REVOLUTION

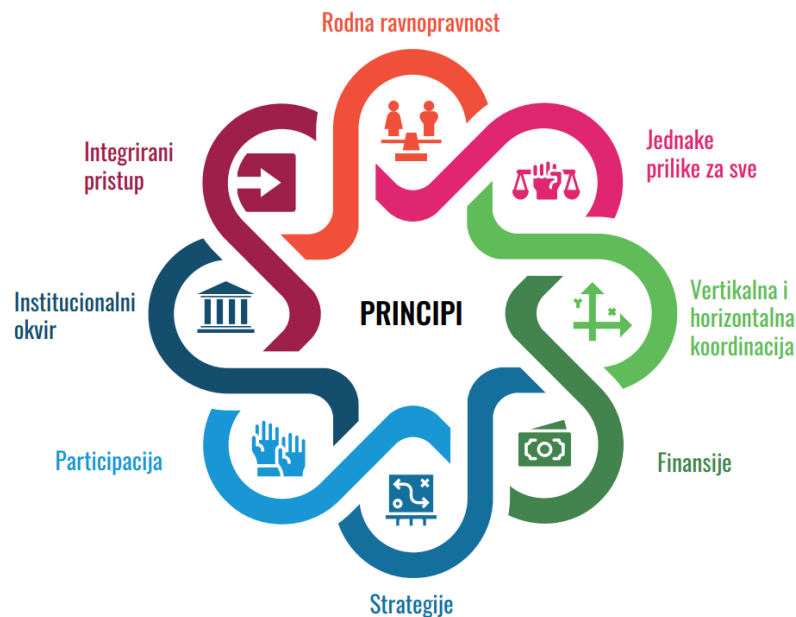
CYBER PHYSICAL SYSTEMS
NETWORKS

DIGITALIZATION

AGENDA 2030

SISTEM STRATEŠKOG PLANIRANJA I UPRAVLJANJA RAZVOJEM

UVOD

- Novi učesnici na finansijskim tržištima, procesi, proizvodi, aplikacije kao rezultat tehnoloških i finansijskih inovacija
- Održiva ekonomija i održive finansije kroz integraciju okolišnih, socijalnih i upravljačkih (ESG) faktora
- Digitalizacija i digitalne tehnologije kao segment u podršci strukturne transformacije finansijskih sistema zemalja
- Evolucija osiguranja kroz digitalne tehnologije:
  - **Digitalna transformacija** – promjena unutrašnjih procesa s ciljem digitalizacije i optimizacije poslovnih funkcija i aktivnosti
  - **Digitalna disruptivnost** – promjena tradicionalnog tržišta osiguranja u savremeno kroz korištenje inovativnih tehnologija

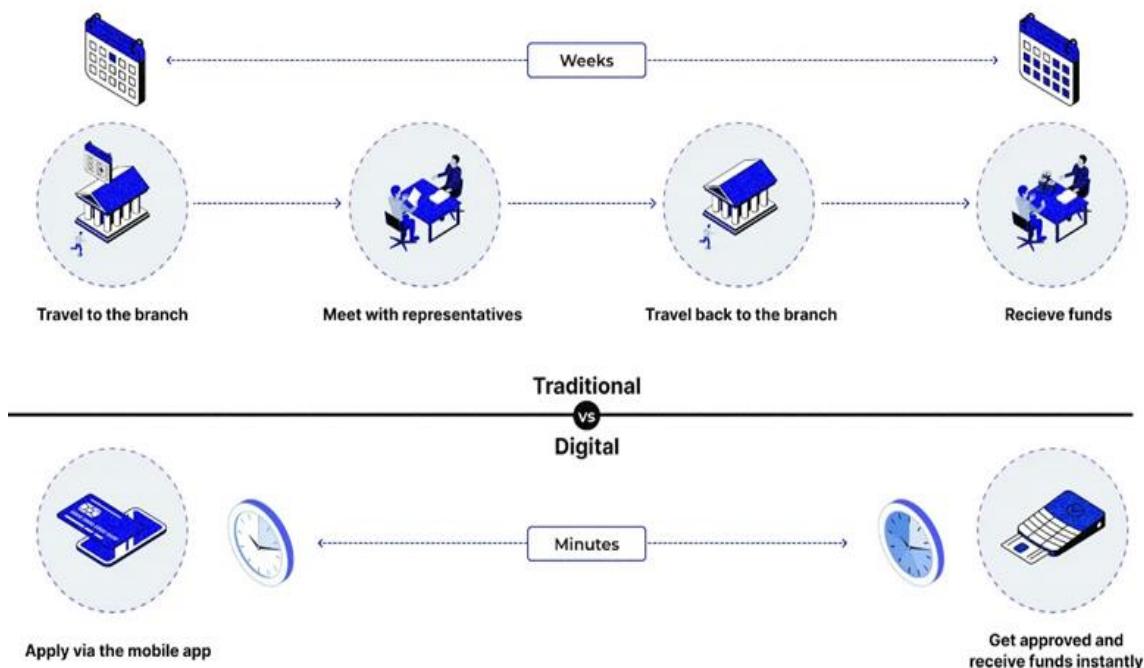

ISTRAŽIVAČKA PITANJA

- Koji su **ključni faktori razvoja digitalnih tehnologija** u industriji osiguranja u BiH?
- Koje su **ključne digitalne tehnologije i učesnici** u industriji osiguranja u BiH?
- Koja su **najvažnija područja primjene digitalnih tehnologija** u industriji osiguranja u BiH?
- Koji su **najznačajniji rizici digitalnih tehnologija** u industriji osiguranja u BiH?
- Koje su **najveće koristi i izazovi digitalnih tehnologija** u industriji osiguranja u BiH?

DIGITALNE TEHNOLOGIJE U INDUSTRIJI OSIGURANJA

- Digitalne tehnologije – skup digitalnih resursa (tehnologije, alati, aplikacije, algoritmi)
- Razvoj online osiguranja
- Stvaranje novog tržišta korištenjem inovativnih tehnologija
- Promjena zakonske regulative, nove tehnologije

FAKTORI RAZVOJA DIGITALNIH TEHNOLOGIJA U INDUSTRIJI OSIGURANJA

Katalizatori digitalnih promjena (Arslanian i Fisher, 2019):

- ***promjenjivo makroekonomsko i regulatorno okruženje*** (regulatorni pritisci – prioritet upravljanje rizicima u odnosu na inovacije)
- ***tehnološko okruženje koje se brzo razvija*** (nove aktivnosti, proizvodi, usluge)
- ***promjene očekivanja korisnika*** (isticanje inovacija, agilnosti i brzina uvođenja novih proizvoda i usluga)

POKRETAČI DIGITALNIH TRANSFORMACIJA U INDUSTRIJI OSIGURANJA

KLJUČNE DIGITALNE TEHNOLOGIJE I UČESNICI U INDUSTRIJI OSIGURANJA

- Prema *Međunarodnom udruženju supervizora osiguranja* najznačajnije inovacije i njihove potencijalne primjene u industriji osiguranja su (IAIS, 2017):
  - Digitalne platforme
  - Internet stvari (IoT)
  - Big Data i analitika podataka
  - Komparatori i robo-savjetnici
  - Mašinsko učenje (ML) i umjetna inteligencija (AI)
  - Tehnologija distribuirane knjige (DLT)
  - Blockchain
  - Pametni ugovori (SC)
  - Novi poslovni modeli osiguranja

KLJUČNA PODRUČJA PRIMJENE DIGITALNIH TEHNOLOGIJA U INDUSTRIJI OSIGURANJA

- Sedam ključnih oblasti na osiguranja za primjenu novih tehnologija:
  - Upravljanje rizicima i procjena rizika osiguranja
  - Otkrivanje / detekcija prevara
  - Obrada šteta i upravljanje zahtjevima
  - Poboljšanje korisničkog iskustva
  - Marketing i prodaja
  - Upravljanje operacijama i regulatorna usklađenost
  - Razvoj inovativnih proizvoda

KLJUČNI RIZICI DIGITALNIH TEHNOLOGIJA U INDUSTRIJI OSIGURANJA

- Prema Izvještaju o digitalizaciji evropskog sektora osiguranja iz 2024. godine (EIOPA, 2024) moguće je identificirati sljedeće ključne faktore rizika:
  - Kibernetički rizici (engl. Cyber risks)
  - Pitanja zaštite i privatnosti podataka
  - Operativni i IT rizici
  - Rizik interoperabilnosti i integracije sa postojećim ICT sistemima
  - Regulatorni i rizici usklađenosti
  - Finansijska isključenost i/ili uključenost

KORISTI DIGITALNIH TEHNOLOGIJA I PROCESA U INDUSTRIJI OSIGURANJA

- Prema istraživanju Grupe Svjetske banke (WBG, 2022) digitalne tehnologije u finansijskom sektoru donose brojne koristi (prednosti) među kojima se ističu (WBG, 2022):
  - Brži i efikasniji / automatizovani procesi
  - Smanjenje operativnih troškova
  - Povećana dostupnost i pristup finansijskim proizvodima i uslugama
  - Automatizovana interakcija s korisnicima
  - Laka dostupnost informacija i mogućnost poređenja proizvoda
  - Potencijal za personalizovano savjetovanje putem digitalnih kanala

IZAZOVI DIGITALNIH TEHNOLOGIJA I PROCESA U INDUSTRIJI OSIGURANJA

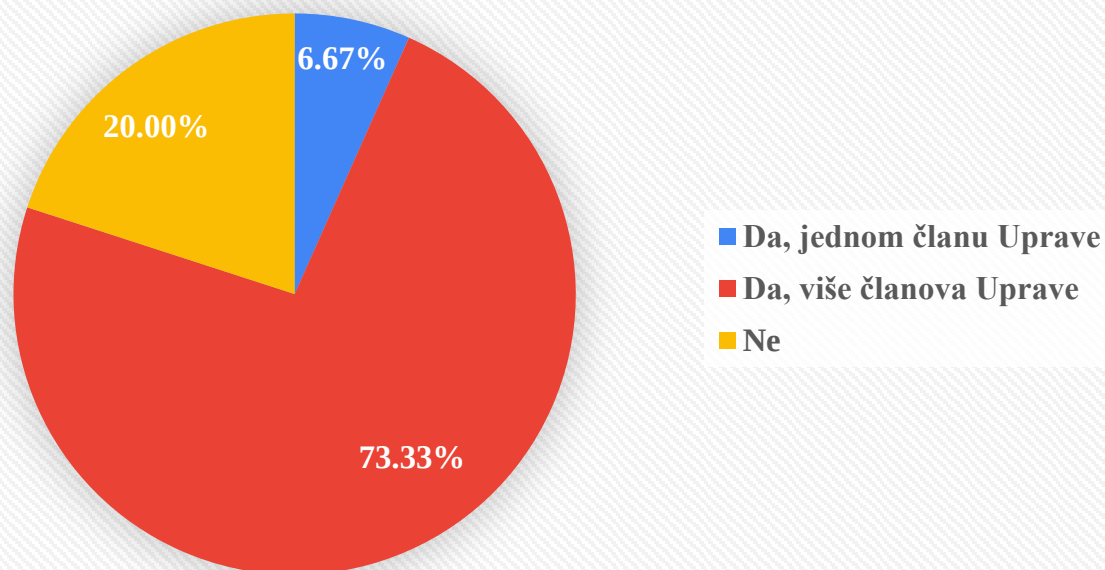
- U ključne izazove (nedostatke) digitalnih tehnologija Grupa Svjetske banke ističe, između ostalih (WBG, 2022):
  - Regulatorni i nadzorni izazovi
  - Ograničen pristup podacima i njihovo upravljanje
  - Organizacijska kultura i podrška uprave
  - Ograničenja budžeta i finansijskih resursa
  - Prilagođavanje promjenjivim zahtjevima korisnika i tržišta
  - Nedostatak adekvatnih talenata i vještina

DIGITALNE TEHNOLOGIJE U INDUSTRIJI OSIGURANJA U BIH

- Podaci i metodologija istraživanja
  - **ciljana populacija istraživanja**: sva osiguravajuća društva koja su poslovala na teritoriji BiH na dan 31.12.2024. godine (10 FBiH i 14 RS)
  - elektronskim putem dostavljen je **strukturni anketni upitnik** o digitalizaciji i digitalnoj transformaciji
  - 15 osiguravajućih društava dostavilo je potpuno ispunjene upitnike (7 banaka iz FBiH i 8 banke iz RS). Stopa odgovora je bila 62,5%.
  - 60% osiguravajućih društava u većinski stranom kapitalu
  - veličina aktive bila je do 100 miliona KM kod šest društva (40%) dok je kod devet društava (60%) veličina aktive bila veća od 100 miliona KM.

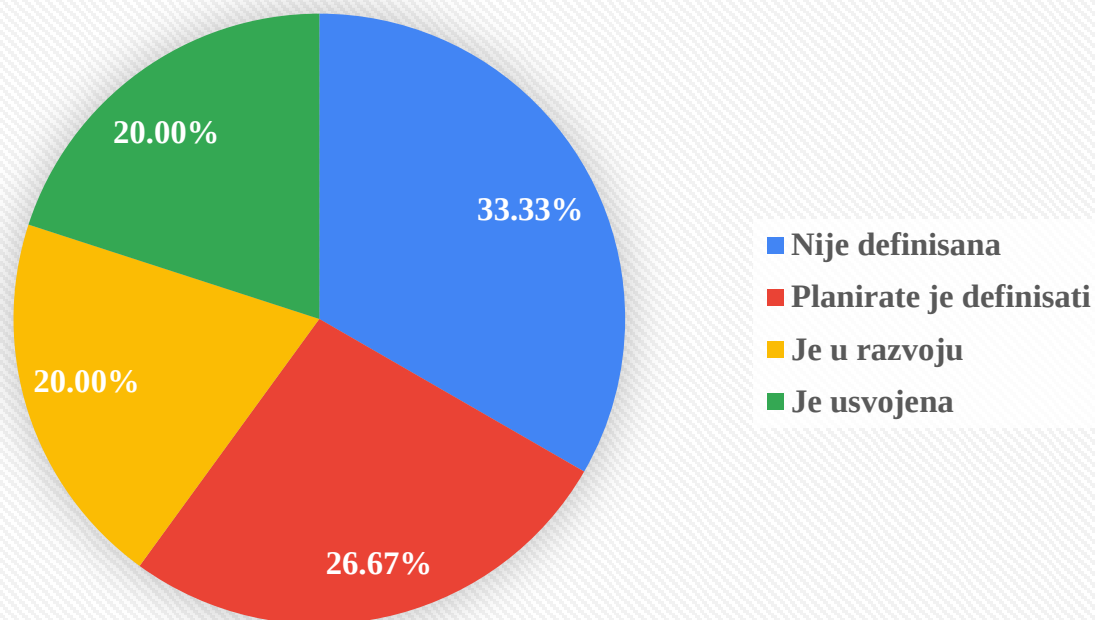
DIGITALNE TEHNOLOGIJE U INDUSTRIJI OSIGURANJA U BIH

Odgovornost za digitalizaciju / digitalnu transformaciju određena je na nivou Uprave osiguravajućeg društva.

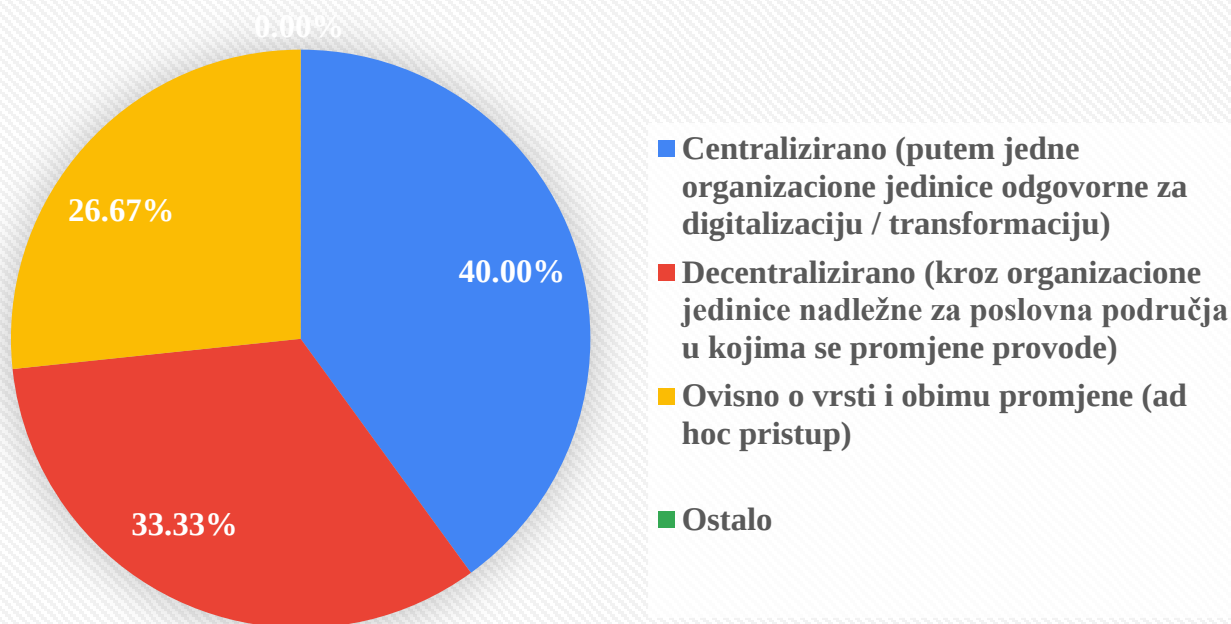
DIGITALNE TEHNOLOGIJE U INDUSTRIJI OSIGURANJA U BIH

Strategija digitalizacije / digitalne transformacije

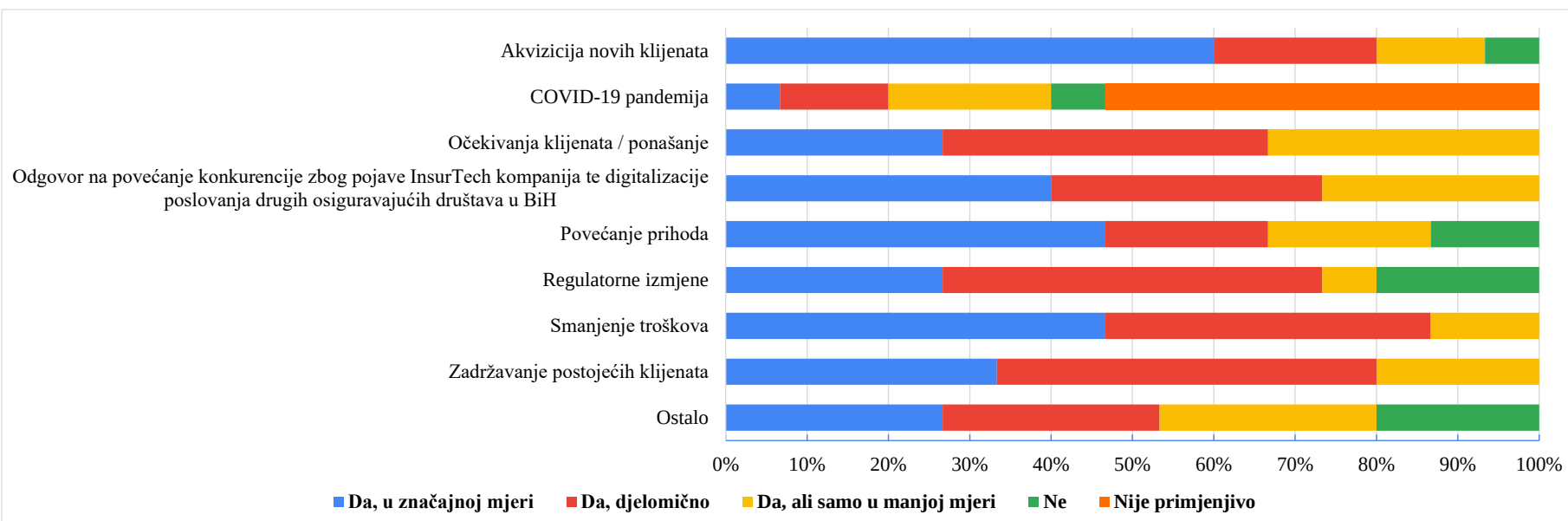

DIGITALNE TEHNOLOGIJE U INDUSTRIJI OSIGURANJA U BIH

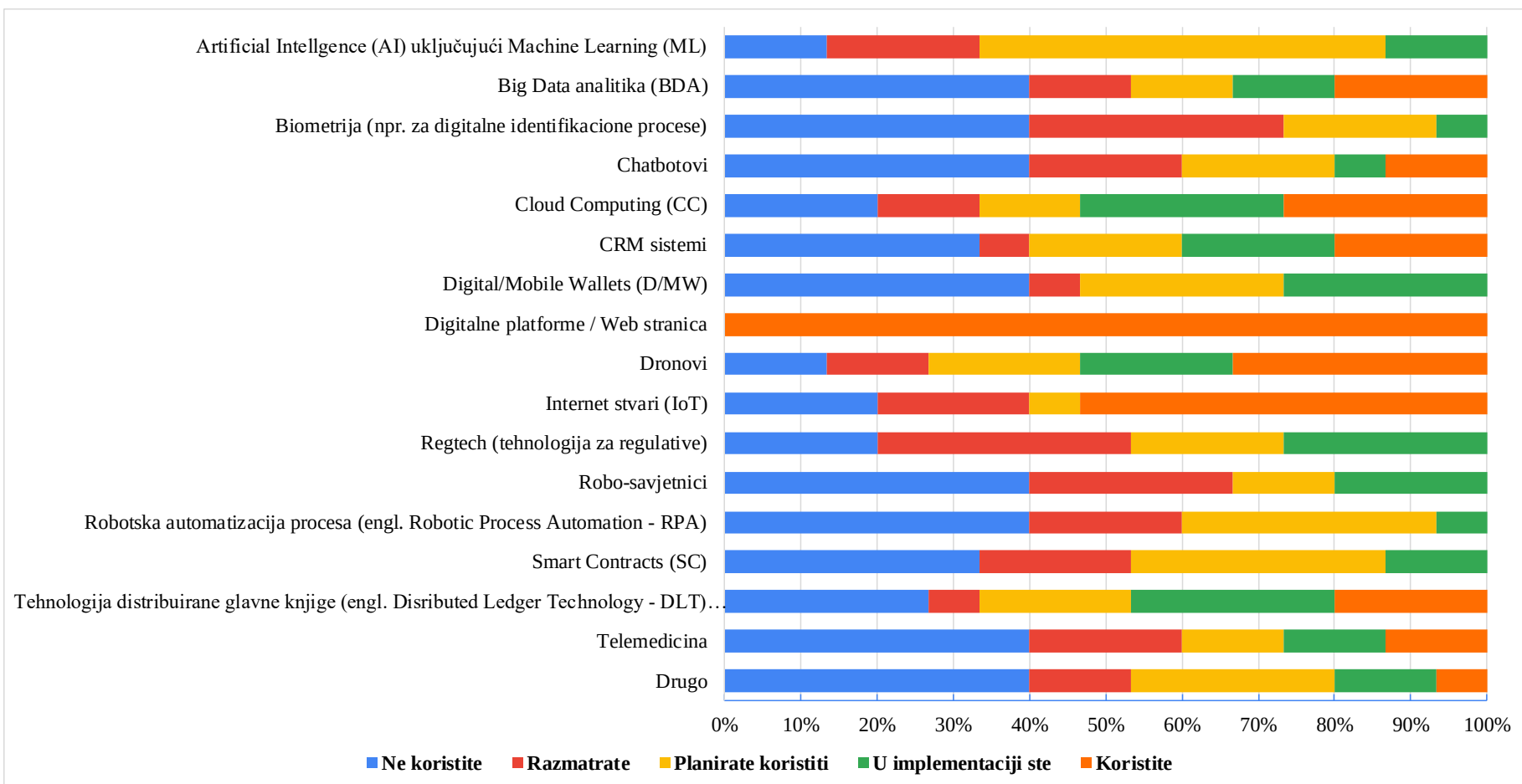
Način (organizacijski) upravljanja promjenama digitalizacije
/ digitalne transformacije

POKRETAČI DIGITALIZACIJE POSLOVNIH PROCESA U BANKAMA U BIH

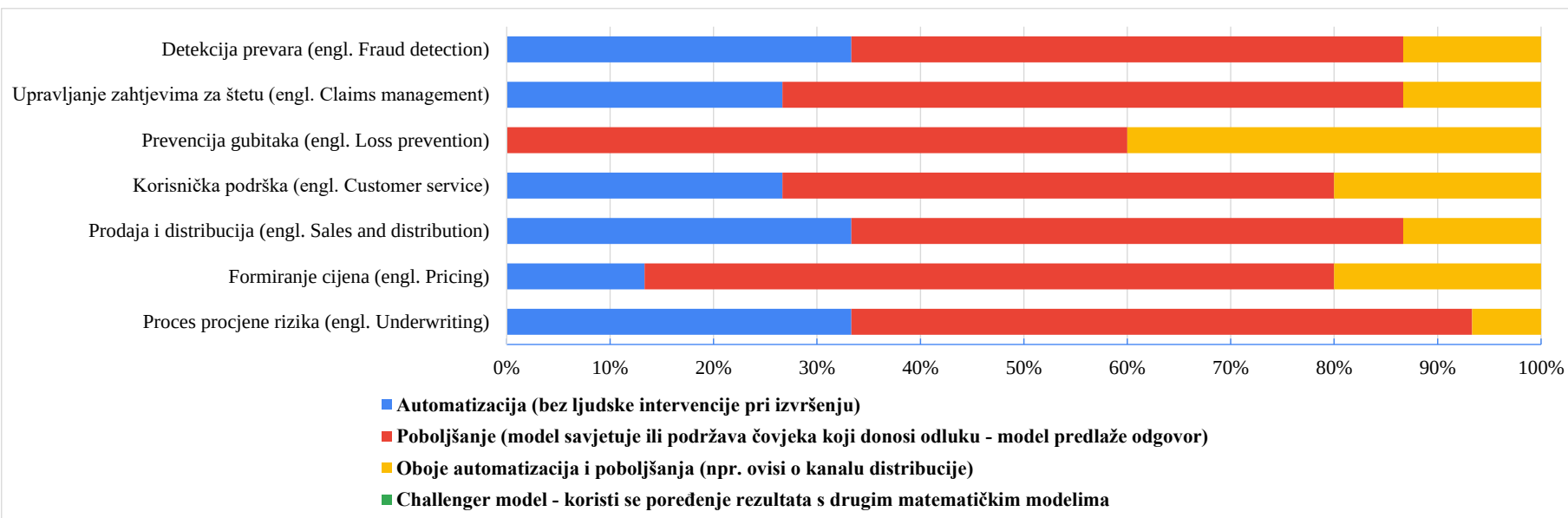

DIGITALNE TEHNOLOGIJE KOJE KORISTE OSIGURAVAJUĆA DRUŠTVA U BIH

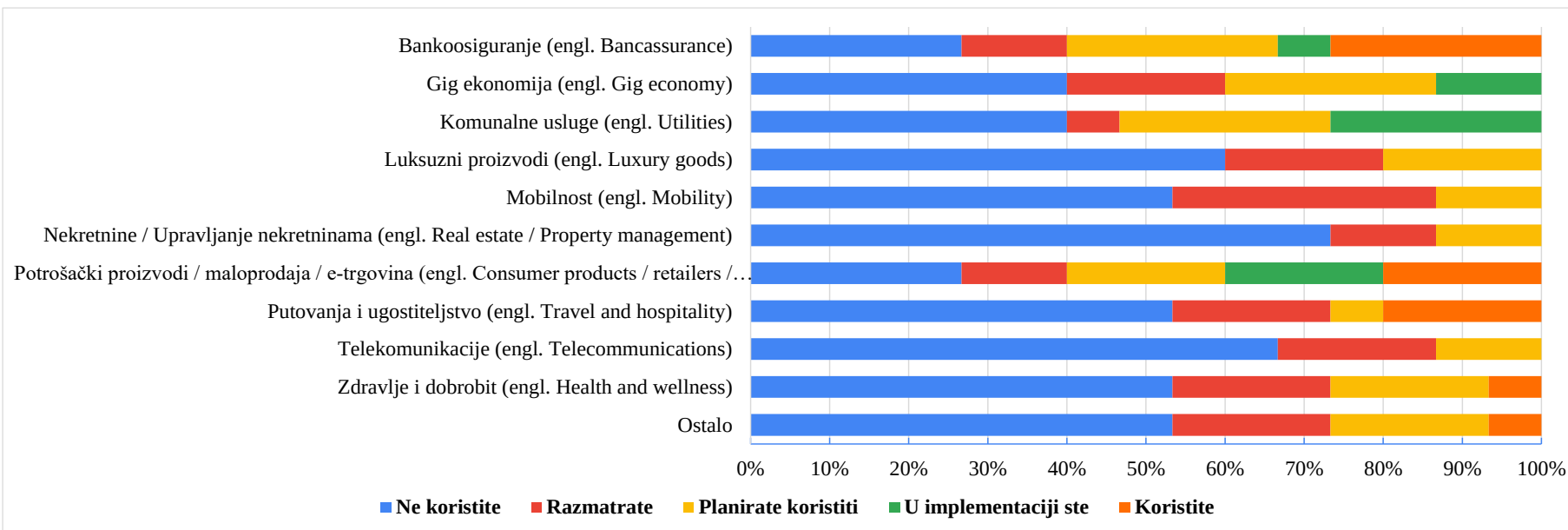

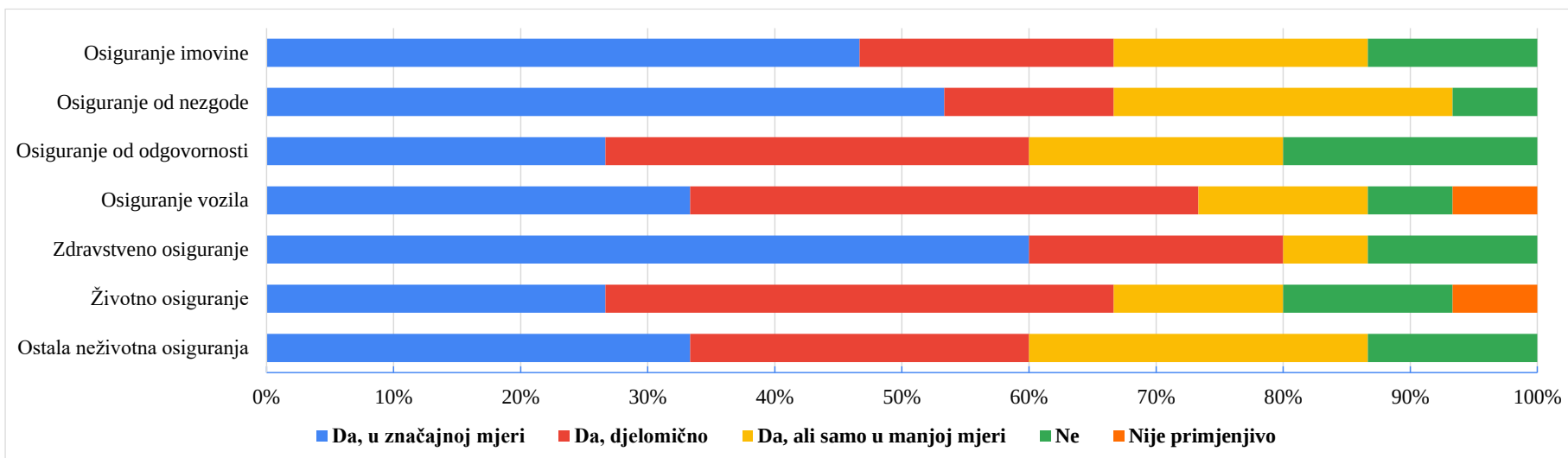
NIVO AUTOMATIZACIJE AI SISTEMA U OSIGURAVAJUĆIM DRUŠTVIMA U BIH

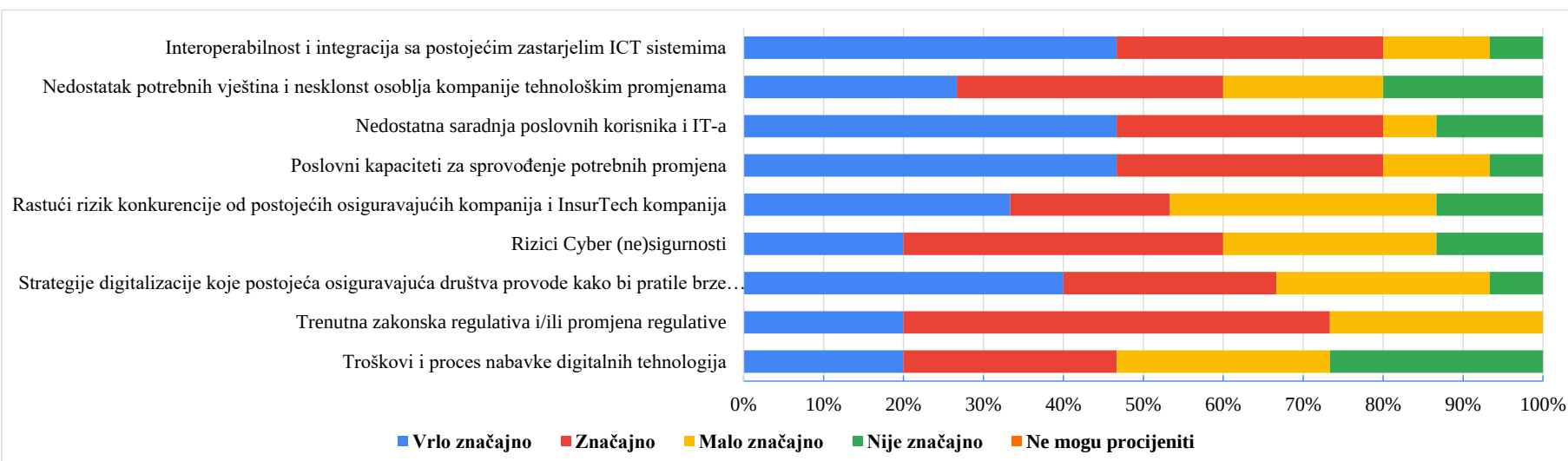
USLUGE OSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA U BIH ZASNOVANE NA DIGITALNIM TEHNOLOGIJAMA

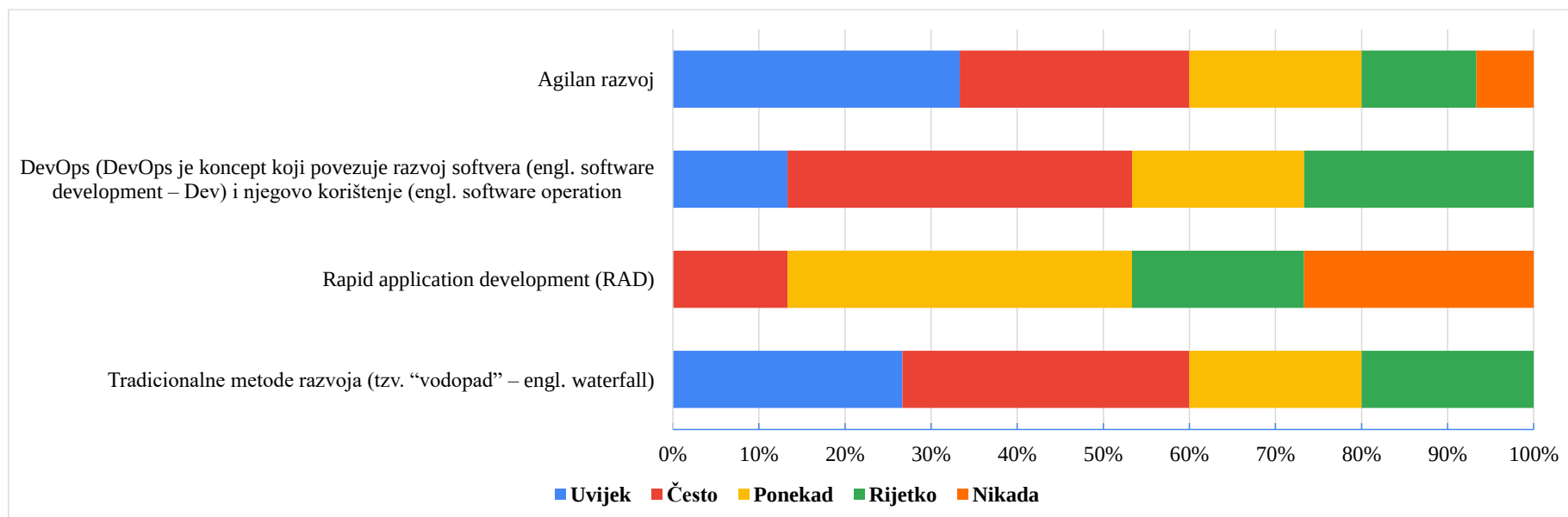
DIGITALIZACIJA / DIGITALNA TRANSFORMACIJA POSLOVNIH LINIJA OSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA U BIH

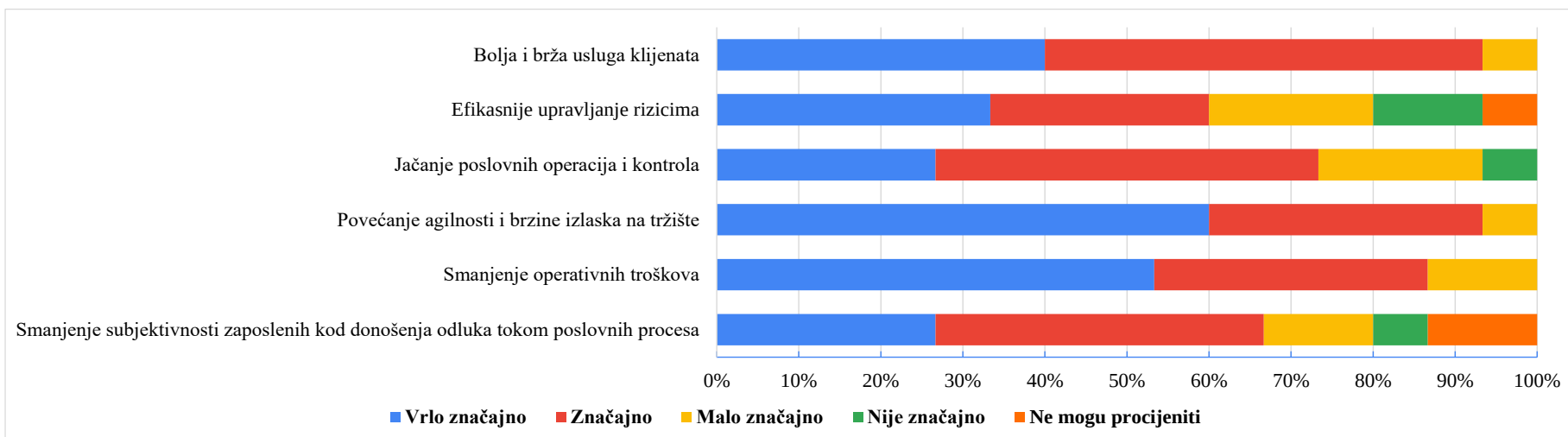
IZAZOVI DIGITALIZACIJE / DIGITALNE TRANSFORMACIJE OSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA U BIH

PRISTUP RAZVOJU PROGRAMSKE PODRŠKE INICIJATIVAMA DIGITALIZACIJE POSLOVANJA

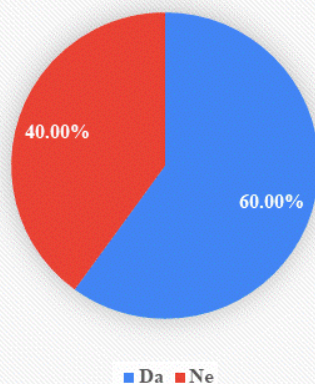

KORISTI DIGITALIZACIJE / DIGITALNE TRANSFORMACIJE DRUŠTAVA U BIH

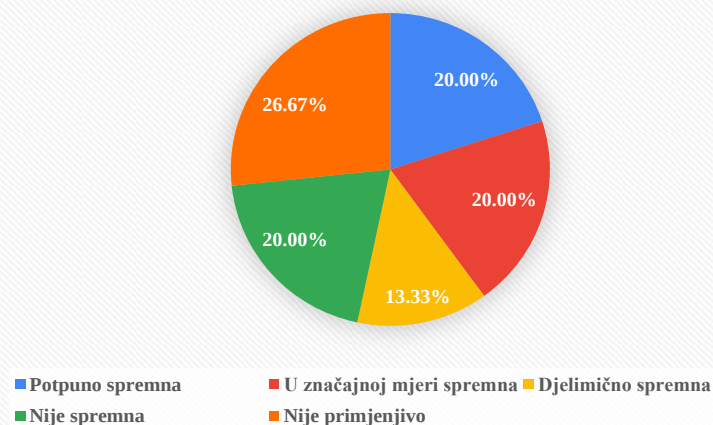

REGULATORNI OKVIR DIGITALIZACIJE / DIGITALNE TRANSFORMACIJE DRUŠTAVA U BIH

Direktiva Europske unije DORA (engl. Digital Operational Resilience Act) iz 2022. godine

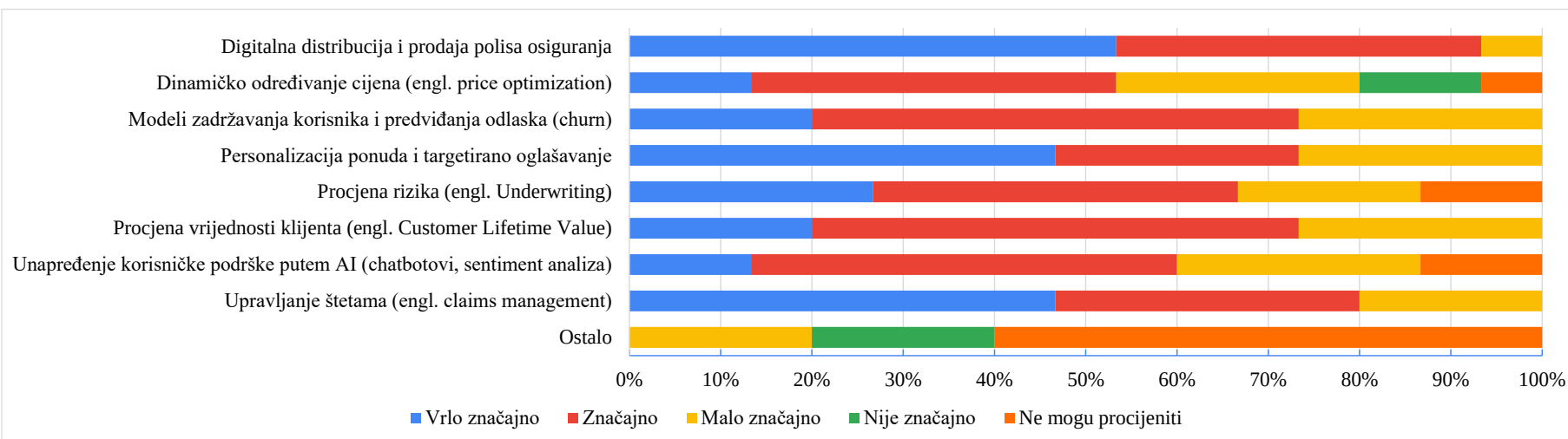

Spremnost na promjene uoči provedbe Direktive DORA

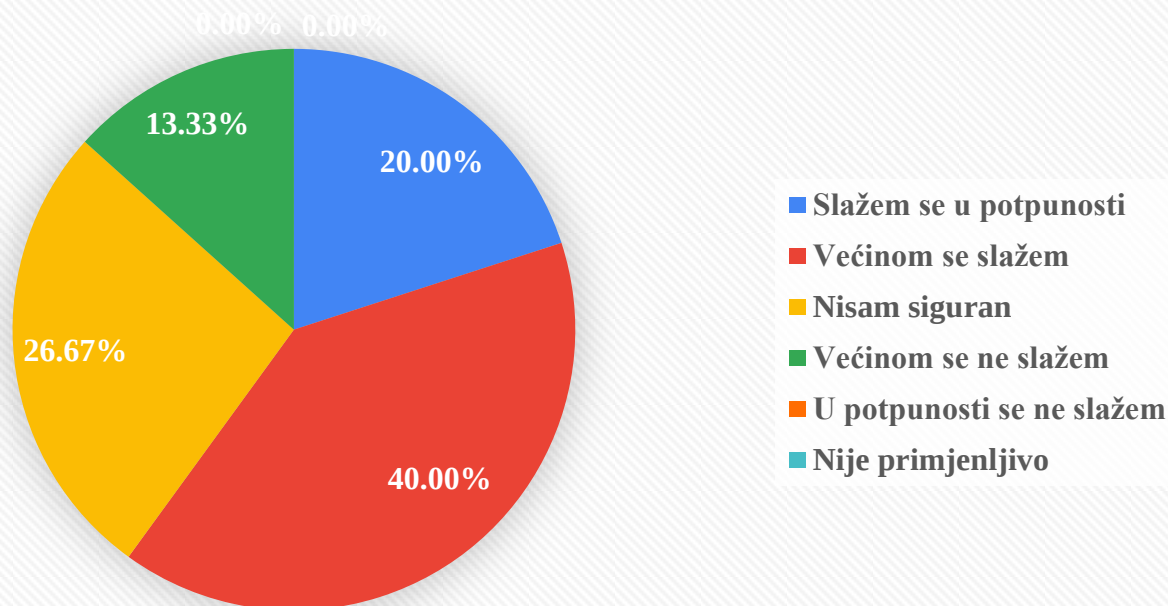

OČEKIVANE PROMJENE FINANSIJSKIH USLUGA U BUDUĆNOSTI

KORISTI DIGITALIZACIJE / DIGITALNE TRANSFORMACIJE DRUŠTAVA U BIH

Primjena inovativnih tehnologija u idućih 3 – 5 godina (Cloud computing, mašinsko učenje, blockchain/DLT i slično) će značajno promijeniti pružanje usluga osiguranja u BiH?

ZAKLJUČAK

- Trend u BiH prema sve većoj digitalizaciji poslovanja osiguravajućih društava i usluga za klijente
- Velike osiguravajuća društva intenzivnije implementiraju digitalne tehnologije
- Mala osiguravajuća društva pokazuju značajnu digitalnu adaptaciju uz ograničenja u resursima i mogućnostima
- Većina osiguravajućih društava predviđa povećanje prihoda i smanjenje troškova s digitalizacijom
- Pokretači su zadržavanje postojećih i privlačenje novih klijenata
- IT postaje ključna komponenta poslovnog modela (a ne samo podrška poslovnim procesima)
- Najčešće korištene digitalne tehnologije: Digitalne platforme i web stranice, Internet of Things (IoT), Dronovi, Cloud Computing, ...

HVALA NA PAŽNJI
